

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 5. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

ensiones habeat. *Salvatur secundo* quod fit ut materia, sine bilocatione, spatium occupet magis distans, quam ante, quia tota occupatio spatii, debita est materię, non ratione præcisę sui; hinc spoliata omni quantitate non nisi in puncto existeret. Quod si occupatio spatii, debita sit materię non ratione sui, quantumvis certum jam spatium occupet ratione quantitatis, potest majus occupare ratione alius principii, quod dicimus esse qualitatem rarefactivam, & sicut posito, quod materiam spoliatam quantitate, adeoque redactam in punctum, accedens quantitas extendat, & faciat occupare spatium divisibile, non sequitur bilocari materiam, ita nec bilocabitur in præsentia. *Salvatur tertio.* Qui fiat ut ante rarefactionem non fuerint partes penetratę, quia penetratio vel illis competit, quę non habent quantitatem, singule autem partes supponuntur habere suam quantitatem, vel illis, quę cum habeant quantitatem, in eodem tamen sunt loco, cum vi illius quantitatis, possint non esse in eodem loco. Quod ex dicta explicatione non sequitur, quia non dicimus ante adventum hujus qualitatis occupasse aliquas partes eundem locum, cum alium occupare potuerint, vi ejus, quam retinent quantitatis, sed tantum non occupasse majorem, quem alias, vi superadditę qualitatis, occupare possent.

Punctum Difficultatis 5.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Illa qualitas, & esset quantitas, quia non haberet quo distingueretur a quantitate, & non esset ut supponitur.

RESPONDETUR. Illam qualitatem distinctam fore a quantitate, quia non est uniusq; formalis idem primarius effectus, & qualitas illa adferet, extensionem localem talem, qualem non potest adferre quantitas.

INSTATIS. In quantitate non admittitur intensio, ergo nec in effectibus illius, sive primariis, sive secundariis, per nos autem adstruitur in extensione intensio, quia scilicet per raritatem redditur parum materię, potens plus spatii occupare, quam possit cum sola quantitate.

RESPONDETUR. In hoc qualitas raritatis comparata ad quantitatem similis est intensioni, quia sicut intensio fit receptione graduum in eadem parte subjecti, sic & illa raritas ibi recipitur, ubi est quantitas. Sed hoc in raritate non arguet intensiorem, quia quęcumq; alia accidentia recipiuntur, ubi recipitur quantitas, & tamen non dicitur hoc ipso jam fieri intensio. In hoc autem qualitas raritatis deficiet ab intensione, quia intensio ad idem ponendum, licet profectiori modo tendit. Jam autem non ad idem ponendum tendit qualitas & quantitas raritatis, nam quantitas tendit ad ponendam materiam proportionatam quantitati, in loco æquali suę quantitati. Jam autem qualitas raritatis, tendit ad ponendum parum materię, sub majoribus dimensionibus, & sicut non intenditur albus, per positionem lucidi, quia longè diversę rationis est qualitas lucis, & alba-

dis; Sic nec intenditur quantitas per raritatem, imò magis inter se opponuntur raritas & quantitas, quam albedo & lux, quia positio unius, non involvit aliquid oppositum alteri; jam autem positio raritatis, involvit aliquid oppositum quantitati, quia majus, æquali est oppositum. Jam autem quantitas exigit æqualem dimensionem materię, raritas autem majorem adferre debet, cum debeat ponere parum materię sub magnis dimensionibus. Unde in eo casu, quo parum materię ponatur sub magnis dimensionibus, non supplebitur entitas materię, sed eadem manens, accessu dictę qualitatis aliter se habebit, in ordine ad occupandum locum, si illi accedat novum principium, h. e. qualitas rarefactiva, & sicut accessus qualitatis ponens materiam in spatio divisibili, non supplet defectum materię, ita nec supplebit illa qualitas.

OBJICITUR 2. auctoritas Aristot. Qui quarti Physicorum textu 84. docet raritatem fieri nulla re de novo accedente. Et capite de qualitate, negat raritatem esse qualitatem.

RESPONDETUR. Docet Aristot. raritatem fieri nullare, h. e. substantiã, quę Res est sine addito, adveniente. Non negat autem fieri illam aliquo, quod est rei, h. e. accidente, adveniente. Secundo loco autem considerat raritatem, secundum quod dicit solam situationem corporis rarefacti, quę non est qualitas, non consideratur autem secundum principium, vi cujus parum materię ponitur sub magnis dimensionibus. Unde etiã 7. Physic. textu 11. & 15. numerat raritatem inter qualitates.

OBJICITUR 3. a recentiori Suar. Ex vi conclusionis sequitur, etiam Angelum rarefieri & condensari posse, per qualitatem productivam ejus ubiatis, vicarius in majori vel minori spatio potatur.

RESPONDETUR. Negando sequelam, quia definitivè raritas est parum materię, sub magnis dimensionibus. Materia autem non competit Angelo.

OBJICIT 4. Oviedo. Quando corpus densum rarefit, spatium quod occupabant omnes partes corporis, dum erat densum, occupatur modo v. g. medietate earundem partium, sed antea correspondebant omnes partes corporis, partibus spatii, ita ut adæquate commensurarentur partes corporis, cum partibus spatii. Ergo modo cum eadē partes corporis paucioribus spatii partibus correspondeant, non poterunt adæquate commensurari, ita ut cuilibet parti corporis, ab aliis distinctę, distincta pars spatii, reliquis spatii partibus, correspondeat.

RESPONDETUR. Cum commensuratio spatii, proveniat in materia, ut dixi ab aliquo principio superaddito, dico quod ante rarefactionem erat adæquatio inter partes loci, & partes localis ex vi quantitatis. Quando autem non est adæquatio, sed pars loci potest occupare totum locum, fit id ex vi alius principii, nempe qualitatis, quę est rarefactio. Nec inde sequitur ulla bilocatio, sicut non sequitur, dum materiam in punctum redactam extendit adveniens quantitas, per spatium divisibile.

INSTAT 1. Pauciores partes aliquotę spatii correspondent partibus aliquotis corporis jam denis,

jam densi, quàm antea respondebant eisdem numero partibus corporis rari. Ergo vel antea dabatur illorum bilocatio, vel modò datur eorum penetratio.

RESPONSUM supra in argumento 3. pro conclusionem ad hanc objectionem.

INSTAT 2. idem. Non possunt esse partes majores, quin sint plures, ergo si correspondeant corpori raro majores partes spatii, quàm corpori denso, correspondebunt etiam plures partes. Antecedens probatur, quo pars est major, est magis divisibilis, quo magis divisibilis, continet in se plura membra dividenda, sed hæc membra dividenda sunt partes. Ergo quo partes sunt majores, sunt plures, sicut plures partes absolutè, & non solum majores, continet totum, quod componitur tribus ulnis, quàm totum, quod componitur tribus palmis.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum. Quod ostendit materiam redactam in punctum, cum postea per quantitatem partes majores acquirunt, acquirere plures, & tamen supponitur eadem manere materia. Directè autem dici potest non possunt esse partes entitative majores, quin sint plures entitative; possunt tamen esse majores quoad dimensionem, & non plures quoad entitatem. Unde posita divisione corporis rari, non plures reperientur partes entitative, sed eadem reperientur, majoris spatii occupativæ.

OBJICITUR 5. Partes quantitatis ante condensationem non erant penetratæ, sed una extra aliam in loco sibi adæquato. Sed quantumvis novum modum in condensatione acquirant, non potest poni quælibet in loco minori, quia non potest esse nisi in loco adæquato sibi, nec possunt duæ poni in eodem loco, quin penetrarentur.

RESPONDETUR. In condensatione poni corpus in loco adæquato sibi, adæquatione exigita à quantitate, consequenter sine penetratione; non tamen in condensatione ponitur corpus in loco adæquato sibi, ex vi alius principii, hoc est, qualitatis rarefactivæ, adeoque sine bilocatione, quam evitat qualitas rarefactiva.

OBJICIT 6. Arriaga. Per nostram sententiam non potest salvari quomodo fieri possit, ut unum corpus dum rarefit, aliud non densetur.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum contra corpuscula per quæ salvatur raritas, apud illum; contingit autem id sine condensatione, quia unum corpus cedit alteri loco, & quia retinet eandem quam in ante extensionem, non densatur de novo.

OBJICIT 7. idem. In principiis nostris salvari non posse, cur repugnet vacuum; nec item explicari, cur scilicet ferrum, lapides & cætera similia corpora dura, etiam si ferè ardeant, non tamen rarefiant.

RESPONDETUR. Primæ difficultati iisdem terminis satisfieri, quibus satisfacit Arriaga, quia scilicet quælibet pars materiæ, quantitate affe-

ctæ, debet habere suum locum adæquatum, & non potest minorem occupare. Si autem materia non occupat minorem locum, non datur periculum vacui. Secundæ difficultati satisfieri, quia pro dispositione introducendæ qualitatis rarefactivæ, requiritur mollicies corporis, quæ quia non habetur in ferro, non rarefit.

DIFFICULTAS III.

De Opposita Rarefactioni Densitate.

DIFFICULTAS in hoc est: An scilicet Condensatio sit qualitas realiter superaddita, sicut & raritas, an non? Videtur enim ex una parte non esse quid superadditum, sed nihil aliud esse quàm ipsum corpus extensum in ordine ad locum, extensione proportionata principio, quod est quantitas. Quod si interdum occupat minorem locum, quàm occupant etiam sine raritate, id rejici debet in extramissionem, vel intercepti aeris vel partium subtiliorum. Ex altera parte videtur debere poni aliquid superadditum, eo quod contrariorum eadem debeat esse ratio, & si non salvatur raritas per interceptionem corpusculorum, nec salvabitur densitas per eorundem extramissionem. *Circa hanc difficultatem*

ASSERO 1. *Hæc difficultate premi etiam alias sententias.*

RATIO. Quia quamvis ponatur non fuisse corpus rarefactum, consequenter nec intramissa corpuscula rarefactiva, nihilominus experimur, rem interdum minorem locum occupare quàm ante, adeoque esse sub minoribus dimensionibus, unde illa minoritas, non ex corpusculis rarefactivis extramissis, quia supponitur corpus non fuisse rarefactum in ante, non ex diminuta sola quantitate, & non diminuta materia, quia nullum agens naturale est separativum quantitatis: unde ergo illa imparitas dimensionum? Neque valet si dicas. Non dari corpus, quod non sit rarum, adeoque quod non habeat corpuscula extramittenda, si enim per corpus rarum intelligatur porosum, de hoc in præsentem non agitur, sed si agitur de corpore raro, sicut hic sumitur, ne quidem oppositi id dicent.

ASSERO 2. *Accipiendo condensationem non nisi pro reductione corporis ad dimensiones proportionatas, & quantitati quam habet æquales, ita ut corpus intelligatur non nisi eum locum occupare, qui illi debetur, cum est in naturali sua consistentia, talis condensatio consistit, non nisi in aliquo negativo, nempe in carentia qualitatis, quæ corpus sub majoribus dimensionibus ponat, h. e. in carentia raritatis, ita ut illa densitas, non sit aliud in Recto, nisi ipsa materia quantificata, & occupans locum suæ quantitati proportionatum, & prout dicit negationem principii sub majoribus dimensionibus eandem materiam ponentis.*

RATIO Asserti, quia nulla necessitas est positivæ entitatis superaddendæ.

ASSERO 3. *Accipiendo condensationem quæ corpus minus spatii occupet, quàm illi debetur in statu*